

RÉALTA LITRIÚ

Alison Ní Mhathúna

PREFACE

Réalta Litriú is an adaptable, graded and full-colour stand-alone series of spelling books as *Gaeilge* designed for use with all of the main *Gaeilge* texts. *Réalta Litriú* uses a wide range of vocabulary (nouns, verbs, adjectives, etc.) which the children will meet at each class level. Competence and understanding are achieved through daily lessons, regular revision and assessment.

How to use this book

Learn: A unit covers a week's learning; new material and activities are introduced on **Mondays, Tuesdays** and **Wednesdays**.

Revise: The **Thursday** page in each unit revises and consolidates the new work covered from Monday to Wednesday, and applies the week's work to a selection of activities. Each Thursday page contains a self-assessment section for children to assess their learning from the week, in advance of their Friday test.

Continuous assessment: **Friday** is a test day. Pupils can record their Friday spelling tests on pages 106–109. Pupils can also **record a summary** of their Thursday revision tests and revision chapter assessment scores on page 110.

Further revision: There are **regular look-back units** throughout the books in addition to the Thursday revision page in each unit.

Series features

Look, say, cover, write, check: Here is a quick overview of how look, say, cover, write, check works:

Look: Look at the word.

Say: Say the word out loud.

Cover: Cover the word.

Write: Write the word (while it's covered).

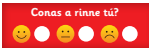
Check: Check if the word you wrote down is correct!

Focail/Frásáí breise: Supports differentiation by encouraging children to record other related words and phrases which may arise during weekly lessons.

Foghlaim/Bí ag cleachtadh!: Daily practice and revision of new words on Monday, Tuesday and Wednesday of each week.

Tástáil thú féin!: Each Thursday page contains a look-back section which allows the children to revise the newly learned vocabulary prior to their Friday test.

Self-assessment: Each Thursday page contains a self-assessment section for children to **assess their learning** from the week, in advance of their Friday test.

Tips!

- The relevant spellings should be practised daily.
- Each day's learning of spellings and written work should ideally take 10–15 minutes per day.

Gill Education
Hume Avenue
Park West
Dublin 12

www.gilleducation.ie

Gill Education is an imprint of M.H. Gill & Co.

© Alison Ní Mhathúna 2016

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced or transmitted in any form or by any means without written permission of the publishers or else under the terms of any licence permitting limited copying issued by the Irish Copyright Licensing Agency.

Design and layout: Liz White Designs

Illustrator: Kate Shannon

Cover design: Aisli Madden

ISBN: 978-0-7171-69658

At the time of going to press, all web addresses were active and contained information relevant to the topics in this book. Gill Education does not, however, accept responsibility for the content or views contained on these websites. Content, views and addresses may change beyond the publisher or author's control. Students should always be supervised when reviewing websites.

The author(s) and publisher have made every effort to trace all copyright holders, but if any have been inadvertently overlooked we would be pleased to make the necessary arrangement at the first opportunity.

The paper used in this book is made from the wood pulp of managed forests. For every tree felled, at least one tree is planted, thereby renewing natural resources.

RÉAMHRÁ

Sraith neamhspleách leabhar litriúcháin as *Gaeilge* is ea *Réalta Litriú* atá lándaite, inoiriúnaithe agus grádaithe, agus atá ceaptha le húsáid leis na príomhthéacsanna *Gaeilge* ar fad. Úsáidtear raon leathan stór focal le *Réalta Litriú* (ainmfhocail, briathra, aidiachtaí, srl.) a mbeidh na páistí ag plé leis ag gach leibhéal ranga. Baintear inniúlacht agus tuiscint amach trí cheachtanna laethúla, athbhreithniú rialta agus measúnú a dhéanamh.

Conas an leabhar seo a úsáid

Foghlaim: Clúdaíonn gach aonad an fhoghlaim le haghaidh seachtaine; tugtar isteach ábhar agus gníomhaíochtaí nua gach **Luan, Máirt** agus **Céadaoin**.

Athbhreithniú: Is ar leathanach **an Déardaoin** i ngach aonad a dhéantar athbhreithniú agus daingniú ar an obair nua a clúdaíodh ón Luan go Céadaoin, agus cuirtear obair na seachtaine i bhfeidhm thar raon gníomhaíochtaí. Tugtar rannán féimheasúnaithe i ngach leathanach Déardaoin le go mbeidh páistí in ann a bhfuil foghlamtha acu i rith na seachtaine a mheas sula dtabharfaidh siad faoina dtrial ar an Aoine.

Measúnú leanúnach: Is é **Aoine** lá na trialach. Beidh na daltaí in ann a dtrialacha litrithe ar an Aoine a thairfead ar leathanaigh 106 go 109. Is féidir leo **achoirne a thairfead** freisin ar thrialacha athbhreithnithe an Déardaoin, agus ar a gcuid marcanna i measúnuithe na caibidle athbhreithnithe, ar leathanach 110.

Tuilleadh athbhreithnithe: Tugtar **aonaid rialta dul siar** ar fud na leabhar agus tá siad seo sa bhreis ar leathanach athbhreithnithe an Déardaoin i ngach aonad.

Gnéithe na sraithe

Féach, abair, clúdaigh, scríobh, seiceáil: Seo achoimre ghairid faoi mar a oibríonn féach, abair, clúdaigh, scríobh, seiceáil:

Féach: Féach ar an bhfocal.

Abair: Abair amach an focal os ard.

Clúdaigh: Clúdaigh an focal.

Scriobh: Scriobh an focal (agus é clúdaithe).

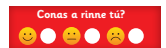
Seiceáil: Seiceáil an bhfuil an focal scríofa i gceart agat!

Focail/Frásáí breise: Tugtar tacaíocht don idirdhealú a dhéanamh trí pháistí a spreagadh chun tairfead a choinneáil ar fhocail agus ar fhrásáí eile gaolmhara a dhéanfadh teacht aníos i gceachtanna i rith na seachtaine.

Foghlaim/Bí ag cleachtadh!: Cleachtadh laethúil agus athbhreithniú ar fhocail nua Dé Luain, Dé Máirt agus Dé Céadaoin gach seachtain.

Tástáil thú féin!: Tá rannán dul siar i ngach leathanach Déardaoin a chuidíonn le páistí athbhreithniú a dhéanamh ar an stór focal nua atá foghlamtha acu sula dtabharfaidh siad faoina dtrial ar an Aoine.

Féimheasúnú: Tá rannán féimheasúnaithe i ngach leathanach Déardaoin le go ndéanfaidh na páistí **a bhfuil foghlamtha acu i rith na seachtaine a mheas** sula dtabharfaidh siad faoina dtrial ar an Aoine.

Leideanna!

- Ba chóir an litriú ábhartha a chleachtadh gach lá.
- Moltar 10–15 nóiméad a chaitheamh gach lá ar litriú a fhoghlaim agus ar an obair scríofa.

RÉALTA LITRIÚ

Alison Ní Mhathúna

GILL

Aonad	Teideal	Téama	Leathanach
1	An Aimsir	An Aimsir	1
2	Faoin Tuath	Caitheamh Aimsire	4
3	Mo Sheomra	Sa Bhaile	7
4	Mo Mhála Scoile	An Scoil	10
5	Dul Siar	An Aimsir, Caitheamh Aimsire, Sa Bhaile, An Scoil	13
6	Mo Dhinnéar	Bia	16
7	Ar Scoil	An Scoil	19
8	Oíche Shamhna	Ócáidí Speisialta	22
9	Gníomhartha – Ar Scoil	An Scoil	25
10	Dul Siar	Bia, An Scoil, Ócáidí Speisialta	28
11	Éadaí	Éadaí	31
12	Ag Féachaint ar an Teilifís	Teilifís	34
13	An Siopa	Siopadóireacht	37
14	An Chéad Nollaig	Ócáidí Speisialta	40
15	Dul Siar	Éadaí, Teilifís, Siopadóireacht, Ócáidí Speisialta	43
16	Mo Bhricfeasta	Bia	46
17	An Corp	Mé Féin	49
18	Gníomhartha – Sa Bhaile	Sa Bhaile	52
19	An Chistin	Sa Bhaile	55
20	Dul Siar	Bia, Mé Féin, Sa Bhaile	58
21	Uimhreacha 1–6	Eolas Breise	61
22	An Siopa Éadaí	Éadaí	64
23	Uimhreacha 7–12	Eolas Breise	67
24	Gníomhartha	Eolas Breise	70
25	Dul Siar	Éadaí	73
26	Ainmhithe / Peataí	Sa Bhaile	76
27	Dathanna	Eolas Breise	79
28	An Dochtúir	Mé Féin	82
29	Bréagáin	Caitheamh Aimsire	85
30	Dul Siar	Sa Bhaile, Mé Féin, Caitheamh Aimsire	88
31	Mo Bhreithlá	Mé Féin	91
32	Ar an Trá	Caitheamh Aimsire	94
33	An Zú	Caitheamh Aimsire	97
34	Ar an bhFeirm	Caitheamh Aimsire	100
35	Dul Siar	Mé Féin, Caitheamh Aimsire	103
Tástálacha Dé hAoine			106
Clár dul chun cinn			110

Dé Luain

Liosta focal

Dé Luain

coinín
crann

Dé Máirt

nead
éan

Dé Céadaoin

péist
geata

Déardaoin

Dul siar ar an
liosta.

Féach

Abair

Clúdaigh

Scríobh

Seiceáil

Foghlaim:

coinín

crann

Bí ag cleachtadh!

Scríobh na focail nua.

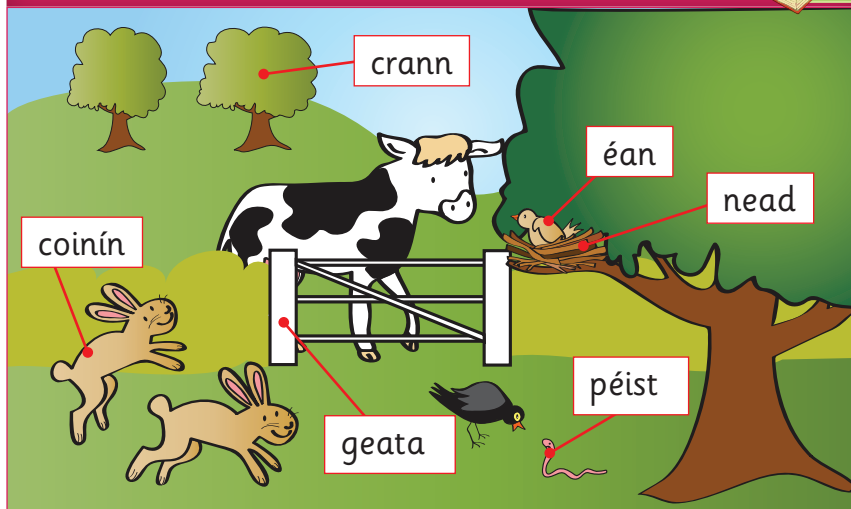

Focail agus frásaí nua

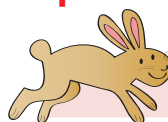
1 Scríobh an focal ceart in aice le gach pictiúr.

(a)

(b)

(c)

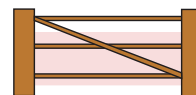
(d)

(e)

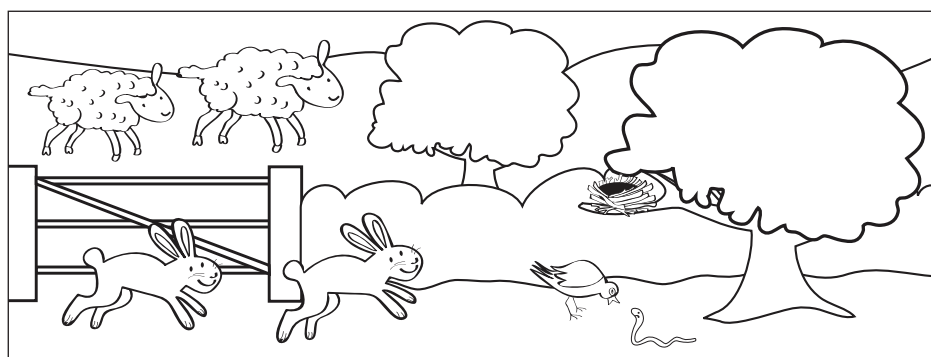

(f)

2 Dathaigh:

- (a) na crainn
(b) an geata
(c) na coiníní
(d) an péist
(e) an nead
(f) an t-éan

Focail / Frásaí breise:

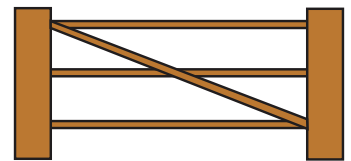
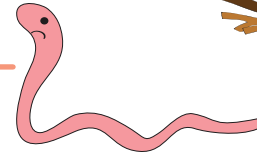
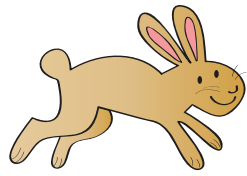

Déardaoín Dul Siar ar an tSeachtain

1 Crosfhocal

- crann
- nead
- coinín
- éan
- péist
- geata

Word search grid:

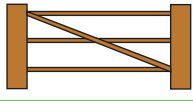
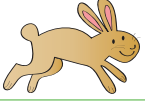

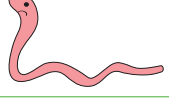
```

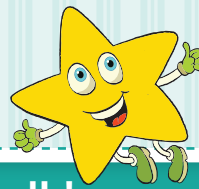
    f
    a
    o
    i
    n
    t
    u
    a
    e
    t
    h
  
```

Clues and starting letters:

- Tree: p _ _ _ t
- Worm: _ _ _ _ t
- Rabbit: _ _ _ _ _
- Crow: _ _ _ _ _
- Nest: _ _ _ _ _
- Fence: _ _ _ _ _

2 Tástáil thú féin! Scríobh na focail.

Féach agus abair.	Clúdaigh, scríobh agus seiceáil.	✓ nó x	Scríobh arís.	✓ nó x
crann 				
nead 				
geata 				
coinín 				
éan 				
péist 				

Dé Luain

Liosta focal

Dé Luain

geansaí
veist

Dé Máirt

léine
sciorta

Dé Céadaoin

bríste
stocaí

Déardaoin

Dul siar ar an liosta.

Féach

Abair

Clúdaigh

Scríobh

Seiceáil

Foghlaim:

geansaí

veist

Bí ag cleachtadh!

Scríobh na focail nua.

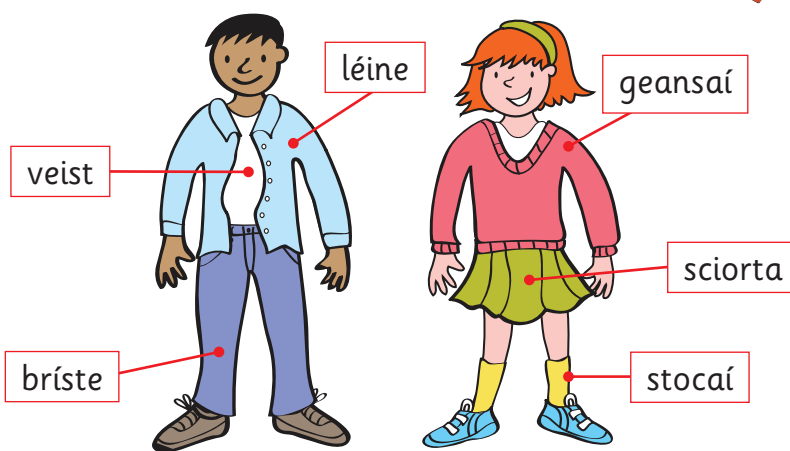

Focail agus frásaí nua

1 Ceangail agus scríobh.

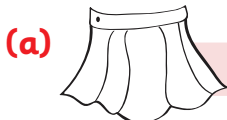

bríste
stocaí
geansaí
léine
veist
sciorta

bríste

2 Scríobh agus dathaigh.

Focail / Frásaí breise:

Déardaoin Dul Siar ar an tSeachtain

1 Crosfhocal

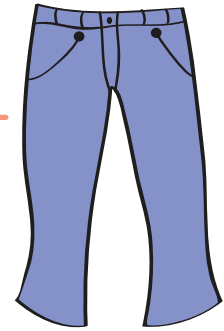
- sciorta
- bríste
- geansaí
- léine
- stocaí

Word search grid:

```

    m
    c o
    é
    a í
    d
    s a
    í
    
```


2 Tástáil thú féin! Scríobh na focail.

Féach agus abair.	Clúdaigh, scríobh agus seiceáil.	✓ nó ✗	Scríobh arís.	✓ nó ✗
sciorta				
bríste				
veist				
geansaí				
léine				
stocaí				

Tá Réalta Litriú A ina chuid de Gill Skills, sraith leabhar gníomhaíochta ó Gill Education atá spraiúil agus bunaithe ar scileanna. Tá súil againn go mbainfidh tú sult as foghlaim uaidh!

Clár cuimsitheach i litriúchán na Gaeilge is ea Réalta Litriú a théann go mór i bhfeidhm ar dhaltaí agus a fhreastalaíonn go héifeachtach ar litriúchán na Gaeilge a mhúineadh agus a fhoghlaim.

- Tá Réalt Litriú A dathannach, taitneamhach agus lán le gnéithe spésiúla:
- Obair eagraithe ar bhonn seachtainiúil – leagtar amach le ‘Liosta focal’ an litriú a bheidh le clúdach sa tseachtain
  - Tugtar le ‘Foghlaim’/‘Bí ag cleachtadh!’ cleachtadh laethúil athbhreithnithe ar fhocail áirithe thar Dé Luain, Dé Máirt agus Dé Céadaoin
  - Déantar taifead ar thriail an Aoine i rannán ag deireadh an leabhair
  - Rannáin rialta athbhreithnithe
  - Cuidíonn cairteacha dul chun cinn (athbhreithniú an Déardaoin/trialacha an Aoine) le monatóireacht a dhéanamh ar inniúlacht.

Acmhainní Múinteora

- Cinntíonn na hacmhainní breise digiteacha don chlár atá ar fáil ar gillexplore.ie go mbeidh spraoi ann i gcónaí ar fhoghlaim litriú na Gaeilge!
- Ríomhleabhar *Réalta Litriú* do mhúinteoirí **SAOR IN AISCE**.*

*Saor in aisce do ranganna páirteacha.

Naisc Bhaile/Scoile

Leis na hacmhainní fuaime ar líne atá ar fáil trí gillexplore.ie beidh tuismitheoirí in ann a bheith páirteach agus gníomhach i gcúrsaí oideachais an pháiste agus cabhraítear le foghlaim leanúnach a dhéanamh taobh amuigh den seomra ranga.

Faoin Údar

Múinteoir bunscoile is ea Alison Ní Mhathúna a bhfuil lántaithí aici cheana agus a d'oibrigh le páistí ag leibhéal éagsúla ranga sa bhunscoil agus i dtacaíocht foghlama. Is í Alison údar na sraithe sárdhíola *Craic le Litriú*.

GILL
EDUCATION

Dearadh an chlúdaigh le designbos.ie/www.slickfish.ie
Léaráidí an chlúdaigh © Derry Dillon